

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו



| גליון 32 |

פרשת נשא תשפ"א

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

פרשת במדבר

והתודו את חטאתם וגו' שמעתי ממורי המגיד הגדול ממעזריטש זלה"ה על ענין הוידוי שצריך להזכיר מה שחטא, וצריך להבין למה לא די בעזיבת החטא וחרטה בלב שזהו עיקר התשובה והלא לפניו יתברך גלוי מה שעשה, ואמר כשאדם עושה עבירה הוא עושה בכחו וחיותו, וממשיך ונותן חיות שהם אותיות בדבר ההוא שעושה גניבה או גזילה או זנות וכדומה, ולכן כשעושה תשובה כדת צריך לומר הוידוי שהם האותיות של החטא, ואומר אותם בלב נשבר ובבכיה כי צריך לירד אחריהם למקום שהם שם במדרגה התחתונה ומצומצם הנקרא עצבות ובכי, ולהעלות אותם באותיות משם על ידי שאומרים אותם בדחילו ורחימו לפני הבורא יתברך שמו בדביקות גדול, ועל ידי זה פורחין לעילא כמו שכתוב בזוה"ק וכמו שנתבאר לעיל בפרשת משפטים על הפסוק ראשית ביכורים כו' ע"כ. ואח"כ שמעתי מהמנוח הצדיק הקדוש מוהר"ר שלמה מקארלין זלה"ה, שאמר ששמע עוד ממורי זלה"ה על הדברים הנ"ל שזהו לשון וידוי שיש בהן אותיות יו"ד שמביא האותיות לשורשן שהוא היו"ד שהוא שורש כל האותיות כמו שנתבאר לעיל כמה פעמים, ע"כ דפח"ח.

(שמע שלמה. בכתבי הרה"ק ר' נתן נטע הכהן ז"ל אבד"ק קאלביעל בשם ספר דברת שלמה עה"ת בפרשת דברים)

כה תברכו את בני ישראל אמור להם איתא במדרש זה שאמר הכתוב דומה דודי לצבי מה צבי הזה מדלג ממקום למקום ומגדר לגדר ומאילן לאילן ומשוכה לשוכה כך כביכול הקדוש ברוך הוא מדלג מכנסיה לכנסיה לברך את ישראל עכ"ל המדרש.

הנה הרב הקדוש רש"ק זצוק"ל אמר, כי צב"י הוא לשון תשוקה וחמדה ולפי ערך התשוקה והחמדה שישראל מתאוים להקדוש ברוך הוא, כך הקדוש ברוך הוא משפיע להם ומפרש המדרש את הפסוק, כה תברכו היינו כפי שהם מברכים אותי דווקא כך אני משפיע להם וכו'...

(בית אהרן קיג, ב)

עצה לחיים

עבודת ה' רק ביגיעה

שמעתי מפיו הקדוש של מרן אדמוה"ז זי"ע שאמר בשם אביו הקדוש זי"ע: לפני רבי הקדוש היו פתוחים כל העולמות וכל התענוגים ושעשועים, האט עהר אלץ אוועק גילייגט (הוא הניח את הכל) ואמר רבש"ע איך וויל דיך ניט דינען נאר מיט הארוואנע (איני רוצה לעבדך כי אם ביגיעה).

(כתבי הרה"ק ר' ישראל בנימין גליברמן ז"ל)

מסכת חיים

תולדות חייו (לב)

שתי שנים

מלבד השרף מסטרעליסק זי"ע היו עוד רבים ומופלגים בין תלמידיו המקושרים של רבינו הרש"ק אשר הסתפחו לצילו הגדול בהיותו בלודמיר, וחלקם אך מקודם לכן. אחד מהם היה הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זי"ע - חותנו של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרא זי"ע, והוא נסע לרבינו יחד עם חברו השרף מסטרעליסק, והי' שם שתי שנים. (ברכת אהרן.)

הרה"ק רבי אברהם מרדכי נולד לאביו הרה"ק ר' בנימין זאב יעקב אב"ד זארנאווא וולבראם זי"ע, בן הגה"ק ר' משה מבענדין זי"ע, גיסו של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק בעל נועם אלימלך זי"ע. בצעירותו נתייתם מאביו, ונתגדל בבית אחיו הגדול הגה"ק ר' יוסף המגיד מזמיגראד זי"ע.

בגזירת רב

בספר "תולדות מעשה רוקח" מסופר מעשה שהיה עמו בהיותו בצל רבינו בימי חג השבועות: פעם אחת בערב חג השבועות בהיות הרה"ק מפינטשוב במקוה במקום מושבו של מרן הרש"ק, שאל אותו תלמיד אחד, אברך! הכי אתם

פכתב והסכת הורי אדו"ר הרח"ק וכי טוהר"ר חיים מאיר הלוי שישי"א כה"ר הצדיק הק' טוהר"ר קלונימוס קלמן סק"ק עיר חרש וצללה"ה חתן וקני' הרב חפ"ר זצוק"ל.

בע"ה ג' לסדר, ויברך אותו שם' ע"ה תרע"ג. לכבוד שי"ב האב"ד החי"ף ובקו שהי' טו"ה יעקב בשוה שישי"א. אחר ש"ה"ט.

מכתבו הישיב לנטון וכיכר אשך כטו"ו דנ"ס סכמתי על חיו"ף תר"ס על זקונו הוא חיו"ף הרב ה"ד"ק זל"ה"ה ידע נאמנה כי חנו"ף אשך און דרכי ליתן הסכמות על ספרי חיבורים וכפרט על חידושי סו"ה על חו"ף זל"ה"ה נכתב לתו"ת יחשב כי כלום א"כ חנו"ף וכי' והגני שולח רצון פה חמשה ר"ב ע"כ פרעמנטרענט ו"י העוב י"ה בע"ה לנטון המ"ה כתיקונה כ"כ"ס כנפש דרוז הדרוש עלומו הנו"כ כנפש חפלה :

חיים מאיר הלוי.

חתן זקנינו - חותני המחבר. הסכמת הרח"מ מנישטאט לספר חותנו

סיפור בחיים חיותו

על נכלאותיו בחיים חיותו, ועל ציונו הקדוש ש"כשעומדים על הציון הוא ממש כמו בחיים חיותו" (הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע א')

החברותא שהגיע מעולם האמת לציון רבינו

הדרך שבין לודמיר לסטילא חלפה אמנם במהירות רבה, אבל לא בקלות... הדרך הפיזית אכן לא ארכה זמן רב, זאת הודות לסמיכות הערים שהיו קרובות זו לזו. אולם הקושי בנסיעה זו, השתקף בעיקר בשל הנסיבות הבלתי נעימות שאילצו את הנוסעים לשנות את תוכניתם המקורית, בגין הסכנה שארבה להם בלודמיר עקב הלשנות שווא שטפלו עליהם אינשי דלא מעלי.

זרנו בחיים

מדור זכרון לצאצאי רבינו זי"ע

זוועהיל (כא)

לאחר הפסקה של ב' שבועות, נשוב עתה לעסוק במקום בו פסקנו בהמשך גזע בית זוועהיל - צאצאי הרה"ק רבי ירחמיאל (פאומר) מאוסורובוצא בעמח"ס 'אמרי שפר' - חתן הרה"ק רבי יצחק שלמה מזעליחוב בהרה"ק רבי יחיאל מיכל מזוועהיל חתן הרה"ק רבי ישראל חיים מלודמיר חתן מרן רבינו הרש"ק זי"ע.

בספר 'בית אבות - שעניצא' צויין בעמוד נ"א בין צאצאי רבי ירחמיאל: "אשת הרה"ק רבי חיים מאיר הלוי עפשטיין מנישטאט זצ"ל בן הרה"ק רבי קלמן קלונימוס בן הרה"ק רבי יוסף ברוך היגוטער יוד' זצ"ל בן הרה"ק בעל ה'מאור ושמש' זצ"ל".

פרטים נוספים על שם זוגתו וצאצאיהם לא נכתבו שם. ובמקומות אחרים אף העלו תמיהה על הדברים כיון שבמקורות אחרים אף נכתב כי רבי חיים מאיר היה: **חתן הגביר ר' בונם ממישעוו**. ואכן זה מתאים למה שעולה מהרשומות בעיר ניישטאט. שם נכתב כי שם זוגת ר' חיים מאיר היא: "דינה ביילא" לבית "קאסמאן", נפטרה בנישטאט חנוכה תרס"א בצעירותה כבת 53, ושמות הוריה: בנימין קאסמאן ופיגל לבית גולדברג.

לכאורה יש בדברים אלו ערעור גדול על המובא לעיל. אמנם יתכן בהחלט כי היו ב' זיווגים. ובפרט כאשר נפטרה כבת נ"ג, ולפי זה אם כן ממי הם ילדיו של רבי חיים מאיר?

אמנם שם החמות שנכתב "פיגל גולדברג" אולי היא עצמה קשורה למשפחת בית זעליחוב שנקראה בשם זה?

למעשה, מבריר עם מחברי ומכון בית אבות שעניצא, מצביעים לנו שהתבססו אך על דבר מפורש שחור על גבי לבן. כפי הנכתב בספר 'אמרי שפר' להרה"ק רבי ירחמיאל (שהו"ל הנכד הרי"מ קליינבוים ז"ל) מובאת שם הסכמתו של רבי חיים מאיר ובו כותב להדיא על המחבר רבי ירחמיאל: "חותני הרב הצדיק זצלה"ה", וגם מעליה נכתב "חתן זקיני הרב המחבר". אם כן מוכח להדיא שהוא נישא לבת רבי ירחמיאל שהיה חותנו, ומשם שאבו את הנתון האיתן שאין עליו כל עוררין.

כעת נותרה רק השאלה אם היו ב' זיווגים, וכן למי הצאצאים (בהם גם הרה"צ רבי שמואל אליהו עפשטיין האדמו"ר מנישטאט-נוא יארק בהרה"ק רבי נתן דוד מנישטאט בנו של רבי חיים מאיר), הנכדי רבינו מרן הרש"ק הם? או שמא רק נכדיו החורגים של רבי ירחמיאל, שאביהם נישא לבת בוו"ש?

נשמח ונודה אם אי מי מן הקוראים ומבני המשפחה יאירו את עינינו בסוגיא זו.



מקום קבור של הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפנישטוב

בעגלת הנוסעים ישב הרבי הרה"ק בעל ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע עם סגל חסידים ומקורבים כאשר פניהם מועדות תחילה ללודמיר לעשות בה את השבת הסמוכה להילולא קדישא של רבינו הקדוש מקארלין - רבו ואלופו של אבי הבית אהרן - הרה"ק רבי אשר הזקן מסטאלין - וכן מנהיג עדת הקודש בתווך שבינו ואביו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין.

למחרת השבת יחול יומא הילולא קדישא כ"ב תמוז היום הנשגב והחשוב, - היום בו יעלו להשתטח על ציונו הקדוש, ומן הראוי איפה להקדים ולשבות בעירו של הצדיק גם בשבת הסמוכה להילולא.

ביקש הצדיק לישב בשלוחה ובהכנה דרבה, והנה קפץ עליו רוגזם של המתנגדים בלודמיר, שאף טפלו עליו עלילות שווא, שאילצוהו לשנות את התוכנית ולנסות הדרך לסטילא הסמוכה.

ובעירה סטילא- אורה ושמחה. "צדיק בא לעיר" מי פילל ומי מלל נרעשו החסידים מהבשורה הטובה והזכיה הגדולה שהזדמנה עליהם ללא הכנה. שנים מבעלי הבתים החשובים דסטילא מיהרו להציע את ביתם כאכסניה עבור הרבי ופמלייתו בימי הביקור הבלתי צפוי בסטילא. כאשר כל אחד מבקש: עלי ואצלי ינח צדיק את ראשו.

את הויכוח התחרות ביניהם הכריע הרבי הבית אהרן בפשרה הוגנת: אצל פלוני נשבות במשך השבת, ואילו אצל חברי נתארח גם ביום חשוב: למחרת השבת - ביום ראשון - יום הילולא קדישא.

בית הכנסת הלודמירי

לאחר חג השבועות בו ישבנו בבתי הכנסת המעוטרים המקושטים בפרחים ואילנות, התעלנו בלימוד התורה ובתפילות החג המרוממות. זה הזמן המתאים לעבור לקריאת קטע נוסף מזיכרונותיו של ר' ליפא מגדלסון ז"ל על בית הכנסת הגדול בלודמיר:

במרכז העיר עמד בית הכנסת הגדול שהיה בו מקום לכמה אלפים. אחר שהיו עוברים את הפרחודו, היו יורדים כמה מדרגות, ונכנסים לבית הכנסת פנימה. סוג הבניה וצורתה הזכירו את בתי הכנסת הקדומים, הבימה עמדה באמצע בית הכנסת, מול ארון הקודש העשוי קישוטים נהדרים. אל הארון עלו במדרגות. בסוף המדרגות למעלה, היה מקום מרווח שהכיל למעלה ממנין אנשים.

הקדוש הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו", עקב המצב הרגיש לא התעכב הבית אהרן בלודמיר, וחיש מהר חזר לאכסנייתו בסטילא.

יושב הרבי, באכסניה בסטילא, ולפתע נכנס אחד החסידים אל הבית אהרן, כשכולו נרעש ונפחד.

"מה זה היה לך?" נשאל החסיד פתח החסיד בסיפורו כשהוא נרעד ונרגש כולו: "חבר טוב היה לי, ידיד נפש. בכל שנה היינו הולכים יחד לציון הקדוש בלודמיר. למגינת לב, נפטר חברי בשנה שעברה, ולכן החלטתי השנה כי אלך לבדי לציון. אמנם לא יכולתי לתאר את המאורע המטלטל שקרה עימי באמצע הדרך. בעודי צועד סמוך ליער, פגשתי לפתע דמות המבצבצת למול עיני, משאך התקרבותי אליה, זיהיתי בה את חברי, נפגשנו ונראינו פנים אל פנים, ממש כמו שהכרתי אותו בחיים, ובהלתי מאד.

תיכף החל ידידי להרגיע אותי ואמר לי לבל אחשוש, ואדרבה, גם הסבר מרגין אמסור בפניך. "טענתי לפני בית דין של מעלה, שאני רוצה לילך לציון הקדוש. עיינו הדיינים בדיני, ומצאו שכל ימי חיי הייתי הולך לציון רבינו הקדוש בלודמיר. קיבלו ופסקו כי גם עכשיו לא יבטלו אותי ממנהיג".

" - כך הלכנו וצעדנו יחד לציון הקדוש, ולאחר מכן נפרד ממני ויעלם" שמע הרבי הבית אהרן בפליאה את הגילוי המפעים, ואז נענה ואמר לבעל הבית המארח: "הנך רואה? - היינטיגע טאג איז גלייך אזוי ווי שבת" (היום הזה [כ"ב תמוז] הוא ממש כמו שבת).

(ע"פ כתבי הרה"צ ר' מנשה הכהן רוזנפלא, בשם הרה"ח ר' ישראל טורק ז"ל. וכן בכתבי החסיד רבי מאיר ברנשטיין)

המקום הזה היה מוקף גדר עשויה ברזל בצורה יפה, משענת ברזל באותה צורה של המעקה היתה ליד המדרגות, אליה נשענו נערי המקלה הקטנים שעמדו על המדרגות.

היקף עמודי בית הכנסת היה ארבעה מטר כל אחד, בתוך העמוד שעל יד הבמה משמאל היה נתון ארון שמה הכניסו ונעלו את כל תשמישי הקדושה כמו הכתרים היפים, ידיות, שופרות, מגילות, מפות לכסוי תיבת העמוד של שליח הציבור וכן מפית לכסוי שולחן הבמה ויתר השולחנות עליהן קראו במועדים וחגים בספרי תורה גם אל הבימה הובילו מדרגות משני הצדדים, הבימה היתה מוקפת מעקה של עץ יפה, עליה עמד שולחן עץ עליו היה מונח תמיד כר של עור ופטיש עץ, בהם השתמשו להשתיק את הציבור ולהודיע לו שהחזן מתחיל להתפלל.

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

הנדיב החפץ בעילום שמו מעיר לונדון יצ"ו לזכותו ולזכות משפחתו, ושיצליח בכל מעשיו

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר איריס בת סוליקה וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם להצלחתם, ברוב נחת ושלחה